

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/17/2025
Identifikačné číslo spisu:	6124456500
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124456500.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu GREP SLOVAKIA spol. s r.o., so sídlom Špitálska ul. 2905, Komárno, IČO: 44 078 129, zastúpeného Advokátska kancelária Timoranská & Štofková s.r.o., so sídlom Pribinova 9, Nové Zámky, IČO: 36 813 401, proti žalovanému Obec Stará Halič, so sídlom Zavoda 116/49, Stará Halič, IČO: 00 316 407, zastúpenému advokátom Mgr. Rastislavom Domčekom, so sídlom Černyševského 26, Bratislava, IČO: 30 848 245, o zaplatenie 46 040,27 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 5Cn/3/2025, o nesúhlase Okresného súdu Komárno s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v spore vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 5Cn/3/2025 je Okresný súd Banská Bystrica.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 14.04.2025 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Komárno z dôvodu, že po podaní odporu žalovaným bol zo strany žalobcu podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o UK“).

2. Okresný súd Komárno s postúpením sporu nesúhlasil a namietol, že nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tvrdením, že v danej veci sa jedná o obchodnoprávny spor, keďže žalobou je uplatnený nárok žalobcu vyplývajúci zo zmluvy uzatvorenej medzi subjektom verejného práva a podnikateľom, pričom predmet záväzku sa týka podnikateľskej činnosti žalobcu a súčasne zabezpečovania verejných potrieb obce. Spis predkladajúci súd na základe vyššie uvedeného konštatoval, že na konanie a rozhodnutie v danom obchodnoprávnom spore je v zmysle § 22 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „CSP“) kauzálnie príslušným Okresný súd Banská Bystrica, keďže žalovaný má sídlo v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici.

3. Z vyššie uvedeného dôvodu Okresný súd Komárno predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Komárno na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť, dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Komárno s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, je dôvodný.

5. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

6. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

7. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

8. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

9. Podľa ustanovenia § 22 CSP (Príslušnosť v obchodnoprávných sporoch), na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

10. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.), sídlom Krajského súdu v Banskej Bystrici je mesto Banská Bystrica; jeho obvod tvoria obvody a) Okresného súdu Banská Bystrica, b) Okresného súdu Lučenec, c) Okresného súdu Rimavská Sobota, d) Okresného súdu Zvolen, e) Okresného súdu Žiar nad Hronom.

11. Podľa § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej tiež „ObZ“), podnikateľom podľa tohto zákona je osoba zapísaná v obchodnom registri.

12. Podľa ustanovenia § 261 ods. 2 ObZ, touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi subjektom verejného práva, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti.

13. Podľa ustanovenia § 261 ods. 3 písm. b) ObZ, na účely odseku 2 subjektom verejného práva je obec.

14. Podľa ustanovenia § 261 ods. 8 ObZ, pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

15. Podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona o UK, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

16. Upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP. Konanie o predmetnom peňažnom nároku bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica a po splnení podmienok podľa § 14 ods. 3 zák. o UK tento spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP) [m. m. 5Ndob/3/2023].

17. Upomínací súd postúpil spor na ďalšie konanie Okresnému súdu Komárno, avšak opomenul prihliadnuť na povahu záväzkového vzťahu, ktorého plnenie je predmetom žalobou uplatneného sporu. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Z ust. § 489 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník vyplýva, že záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone. Z dikcie ust. § 261 ods. 2 ObZ je zrejmé, že na to, aby sa určitý záväzkový vzťah mohol kvalifikovať ako obchodnoprávny, musí byť okrem požiadavky kladenej na povahu subjektov daného vzťahu splnená aj požiadavka povahy záväzku. Uvedené požiadavky musia byť splnené pri vzniku záväzkového vzťahu, v opačnom prípade o obchodnoprávny vzťah nepôjde.

18. V predmetnom spore sa žalobca (podnikateľ) domáha voči žalovanému (obec) uhradenia pohľadávky vzniknutej zo zmluvy - „Zmluva o rekonštrukcii a modernizácii verejného osvetlenia a o prevádzke a údržbe zariadení verejného osvetlenia v obci Stará Halič uzatvorená v zmysle § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, zákon č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov“. Z obsahu takto označenej zmluvy vyplýva, že bola uzatvorená medzi podnikateľským subjektom a subjektom verejného práva, pričom predmetom zmluvy je zabezpečovanie verejných potrieb. Rovnako tak je z obsahu zmluvy zrejmé (s prihliadnutím na predmet podnikateľskej činnosti žalobcu zverejnený v obchodnom registri), že za účelom splnenia predmetnej zmluvy žalobca koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Najvyšší súd preto dospel k záveru, že pri vzniku záväzkového vzťahu strán boli splnené všetky kritériá obsiahnuté v § 261 ods. 2 ObZ pre vznik obchodnoprávneho vzťahu.

19. Z vyššie uvedeného bolo možné uzavrieť, že predmetný spor má charakter obchodnoprávny. Preto je na jeho prejednanie daná kauzálna príslušnosť súdu podľa § 22 CSP [tu podľa § 22 písm. c) CSP] a nesúhlas Okresného súdu Komárno s postúpením mu sporu je dôvodný.

20. Kauzálna príslušnosť znamená, že zákon zveruje prejednávanie a rozhodovanie určitých sporov/vecí len niektorému súdu (alebo len niektorým súdom) z existujúcej sústavy súdov a tomu súdu (týmto súdom) vymedzuje určitý (väčší) územný obvod.

21. Keďže v danom prípade ide o obchodnoprávny spor, pri určení súdu príslušného na konanie v spore sa prednostne aplikuje § 22 CSP upravujúci kauzálnu príslušnosť súdu v obchodnoprávných sporoch. Obec Stará Halič spadá do okresu Lučenec, patriaceho do obvodu Krajského súdu v Banskej Bystrici, preto je podľa § 22 písm. c) CSP v obchodnoprávnom spore daná kauzálna príslušnosť Okresného súdu Banská Bystrica.

22. Z vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Komárno s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

23. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.